

Проведений порівняльний аналіз результатів формуючого експерименту засвідчує, що навчання за авторською програмою сприяє достовірному підвищенню рівня (р=0,05) фахової готовності майбутніх вчителів фізичної культури до викладання основ безпеки життєдіяльності в загальноосвітній школі.

Результати проведеного нами дослідження підтвердили припущення про те, що ефективність підготовки майбутніх вчителів фізичної культури до викладання основ безпеки життєдіяльності істотно зростає за умови реалізації структурної моделі формування професійної готовності вчителів фізичної культури до викладання основ безпеки життєдіяльності та авторської програми на змістовно-інформаційному, операційно-діяльнісному та особистісному рівні підготовленості студентів.

Література:

1. Джигирей В.С., Жидецький В.У. *Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник*. – Вид., 3-тє, доповнення. – Львів. Афіша, 2000. – 256с.
2. *Програма підготовки студентів вищих навчальних закладів з дисципліни "Безпека життєдіяльності"* Укл. В.А.Лук'янчиков, В.В.Мухін, М.М.Яцюг та інші. – К., ІСД, 1995. – 88с.
3. Черниш Н. *Соціологія. Курс лекцій. Конспект. Випуск 5.* – Львів; Кальварія, 1996. – 11-16с.

MODEL OF TEACHING THE PRINCIPLES OF A PUPIL'S SAFE ACTIVITY BY TEACHERS OF PHYSICAL EDUCATION

Halyna KONDRATSKA

Drogobych State Pedagogical University of a name Ivan Franko

The model of teaching the principles of a pupil's safe activity by teachers of Physical Education is considered in the article. The process of teacher training in Ukraine is facing challenges dictated by the content of education and the educational system it self.

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В ПРОЦЕСІ ЛІТНЬОЇ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Олена ЯКОВЛІВА

Вінницький державний педагогічний університет

Літня позашкільна педагогічна практика, яка відбувається в оздоровчих таборах є необхідною і надзвичайно важливою ланкою у професійній підготовці майбутніх учителів фізичної культури. Вона не лише завершує засвоєння студентами форм і методів спортивно-оздоровчої роботи зі школярами, але й створює умови для ефективного розвитку їхніх комунікативних умінь.

Як зазначається в концепції позашкільної освіти та виховання, одним із її основних завдань є зміцнення здоров'я дітей, виховання їх вольових якостей, формування активної життєвої позиції та здорового способу життя засобами фізичної культури.

Успіх фізкультурно-масової роботи в оздоровчих таборах великою мірою залежить від керівників фізичного виховання.

Робота студентів фізичної культури починається із складання плану-графіка занять фізичними вправами, рухливими та спортивними іграми. Але щоб позашкільна педагогічна практика пройшла ефективно, майбутнім учителям фізичної культури необхідно уміти моделювати свою поведінку, а саме: викликати прихильність дітей до себе, налаштуватися на різноманітні варіанти взаємовідносин, уміння спілкуватися, шукати все, що сприяє розвитку комунікативних умінь.

Моделювання поведінки ми визначаємо як усвідомлення своїх дій у процесі спілкування. Якщо ці дії будуть завчасно сплановані і педагогічно вивірені, а тим більше "урадовані" у відповідній моделі, спілкування значно підвищить їх ефективність.

Результати нашого дослідження підтверджують, що успіху досягають колективи, де панує спокійна морально-психологічна атмосфера. Її утвердження можливе лише в тій групі, де керівники фізичного виховання викликають довіру до себе і діти виконують їх.

Як підтверджує аналіз психолого-педагогічних праць, побудову структури моделі спілкування слід розглядати як уявний продукт спільної діяльності комунікантів. Процес формування комунікативних умінь визначається, перш за все, процесом спілкування, необхідно зазначити, що спілкування виконує функції організації та регулювання особливостей індивідуальної діяльності її учасників, не зменшуючи за таких умов ролі природних та інших, спадково-обумовлених якостей людини.

Отже, ми можемо стверджувати, що майбутньому вчителю фізичної культури необхідно володіти стилями та культурою спілкування. Керівник фізичного виховання в майбутньому – вчитель, виконує навчальну і виховну функції, повідомлення інформації, формування стосунків тощо.

Цілеспрямоване педагогічне спілкування є фактором ефективності організації навчально-виховного процесу. Так, А.А. Бодальов вказує на те, що у процесі спілкування відбувається взаєморозуміння при виконанні роботи, формується здатність прогнозувати поведінку одного з партнерів до одного в певних умовах, або навпаки, за умови виникнення конфліктів, зростає здатність передбачати поведінку партнера у спілкуванні.

Визначаючи категорії спілкування і діяльності у контексті педагогічної діяльності вчителя, можна стверджувати те, що між ними фактично неможливо провести чіткого розмежування. Між спілкуванням і діяльністю, як різними сторонами педагогічного процесу, відбувається постійне перехід і перевтілення однієї в іншу. В деяких видах діяльності, в тому числі і в спорті, використовуються ті засоби і способи, які характерні для спілкування і взаємовідносин.

Однією з проблем нашого дослідження є визначення педагогічного фактору ефективності організації спортивно-оздоровчої роботи.

Результати опитування показали, що педагогічні труднощі виникають у зв'язку з недостатньою спеціалізованою підготовкою у 25% майбутніх учителів фізичної культури і 50% майбутніх учителів фізичної культури відзначили, що відчувають труднощі у сфері педагогічного спілкування; 25% майбутніх учителів фізичної культури не відчувають труднощів взагалі.

Отже, педагогічні умови формування комунікативних умінь у майбутніх учителів фізичної культури у процесі педагогічної практики в оздоровчому таборі визначаються досить широкою можливістю проявити себе у спілкуванні з іншими людьми.

Саме в колективній діяльності формується здатність до морального і психологічного резонансу.

У процесі дослідження нами визначено основні напрями оптимізації стосунків між членами колективу:

1. Створення такої морально-психологічної атмосфери, коли кожний відчуває себе спокійно та впевнено.

Низька психологічна та моральна культура спілкування є головною причиною конфліктів, тоді як висока культура спілкування, справжнє людське благородство здатні нейтралізувати будь-які конфлікти.

2. У спілкуванні з дітьми особливого значення набувають такі моральні якості майбутніх учителів фізичної культури як чесність, відповідальність, принциповість, тобто орієнтація не на особисті, а на суспільні ідеали та цінності.

Нерішучість та моральна безпринципність керівника фізичного виховання особливо в ситуації морального конфлікту має негативний вплив на всіх членів колективу.

3. Важливим фактором встановлення здорового морально-психологічного клімату в колективі та формування комунікативних умінь є щирість у стосунках керівника фізичного виховання і дітей. Для цього необхідно створити таку атмосферу, в якій кожний, не побоюючись засудження, відверто проявляє свої почуття і висловлює свої думки.

4. Значну роль у формуванні комунікативних умінь відіграє довіра. Довіра – це віра в здатність іншої людини виконувати доручення.

5. Емоційна культура і культура активного мислення – це складова частина культури спілкування, що, в свою чергу, сприяє розвитку або гальмуванню комунікативних умінь.

Емоційну культуру ми розглядаємо як розвинуту здатність особистості до співпереживання та правильна реакція на цей стан.

6. Для успішного формування комунікативних умінь кожний студент фізичної культури повинен опанувати культуру етичного мислення. Це вміння використовувати етичні знання, здатність визначати, чи можна застосовувати певну моральну норму в певній моральній ситуації, і на цій основі приймати педагогічно доцільні рішення.

На основі опрацьованих літературних джерел та експериментальних даних можна зробити висновок, що головними складовими формування комунікативних умінь майбутніх учителів фізичної культури в процесі спортивно-оздоровчої роботи в літньому таборі є:

- умови практики, які вимагають від студента фізичної культури глибоких знань вікової психології інтересів та потреб дитини;
- у студентів фізичної культури в умовах табору проявляється високий рівень самостійності в спілкуванні з дітьми;
- ситуація повної відповідальності за життя та діяльність школярів у процесі перебування в таборі вимагає від майбутніх учителів фізичної культури розробку варіантів моделювання своєї поведінки.

THE FORMATION OF COMMUNICATIVE SKILLS OF FUTURE PHYSICAL TRAINING TEACHERS DURING SUMMER OUTSCHOOL PEDAGOGICAL PRACTICE

Olena YAKOVLIVA

Vinnitsa State Pedagogical University named after Mikhaïlo Kotsyubinsky

The peculiarities of formation communicative skills of future Physical Training teachers during the summer outschool pedagogical practice in the summer camp are discovered in this article. The effectiveness of this practice is proved.

ФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ДЛЯ СФЕРИ ТУРИЗМУ У ВНЗ ФІЗКУЛЬТУРНОГО ПРОФІЛЮ

Тарас БЛИСТІВ

Львівський державний інститут фізичної культури

Здобуттям Україною незалежності та становленням її як європейської країни, розвиток державних інституцій потребує перебудови у відповідності до сучасних умов функціонування.

Не винятком є й система вищої освіти. Забезпечуючи фундаментальну наукову, фізично-культурну та практичну підготовку фахівців, вона визначає майбутні темпи і напрямки науково-технічного, економічного та соціально-культурного прогресу [1].

Динамічною та перспективною є туристична галузь, що набуває дедалі більшого значення для розвитку економіки та соціальної сфери в Україні, стрімко інтегрується у світову туристичну індустрію. Пріоритетний напрям розвитку туристичного туризму є важливим чинником підвищення якості життя в Україні, створення додаткових робочих місць, поповнення валютних запасів держави та підвищення її авторитету на міжнародній арені.

Кількість працівників туристичної галузі в Україні у 2000 році забезпечувала потреби 1,36 млн. осіб. У 2001 році обсяг туристичних послуг перевищив 3,2 млрд. грн [2, 3].

Розвиток туристичної інфраструктури потребує інноваційних проектів та наукових досліджень з проблем розвитку перспективних видів туризму, ефективної системи менеджменту управління, відповідної нормативно-правової бази, наявності кваліфікованих спеціалістів.

Про це йдеться у державних документах: Постанова Кабінету Міністрів “Про затвердження Державної програми розвитку туризму на 2002-2010 року”, Указ Президента України “Про основні напрями розвитку туризму в Україні до 2010 року”.

На сьогодні система підготовки фахівців для сфери туризму України є недостатньою. На думку В. Ганнопольського (2002), до 1991р. існували дві незалежні